

Kasvatuskeskusteluja ja jälki-istuntoa sekä kurinpidollisia toimia koskeva suunnitelma

Lainsäädäntöä tarkentavat menettelytavat:

Hallinnon yleiset oikeusturvaperiaatteet

- Kurinpitokeinoja saa käyttää se henkilö (opettaja tai rehtori), jolle oikeus jäljempänä alaluvuissa annetaan
- Jos ko. henkilö on tilanteessa asianosaisena, ohjataan asia jollekulle muulle
- Oppilasta tulee kuulla ennen täytäntöönpanoa, ja oppilaan ikä- ja kehitystaso tulee huomioida
- Huoltajalle tulee antaa mahdollisuus tulla kuulluksi niissä tilanteissa, joissa siihen on oikeus

Perehdytys

- Suunnitelma kerrataan henkilökunnan kanssa vuosittain ja uudet työntekijät perehdytetään käytäntöihin

Tiedottaminen

- Koulun järjestyssäännöt löytyvät Wilman tiedotteista
- Kurinpitokeinoja koskeva suunnitelma on osa Mäntyharjun kunnan perusopetuksen opetussuunnitelmaa, joka löytyy kunnan kotisivuilta
- Suunnitelma on liitetty henkilökunnan tiedotuskanavaan, josta sitä on helppo käyttää

Kasvatuskeskustelu (kake)

Kasvatuskeskustelu on ensisijainen tapa puuttua oppilaan epäasialliseen käyttäytymiseen. Kasvatuskeskusteluilla pyritään vähentämään jälki-istuntoja sekä sitouttamaan oppilaat paremmin koulun sääntöihin. Tyypillisiä kasvatuskeskusteluasioita ovat esimerkiksi koulutehtävien laiminlyönti ja epäasiallinen käytös.

Keskustelussa yksilöidään toimenpiteeseen johtanut teko yhdessä oppilaan kanssa ja pohditaan tarvittaessa laajemminkin käytöksen syitä sekä keinoja käyttäytymisen parantamiseksi.

Kake ei ole rangaistus, vaan tavoitteena on lisätä oppilaan omaa vastuuta itsestään ja muista. Kasvatuskeskustelun määrää opettaja tai rehtori. Keskustelun määrääjä kirjaa asian Wilman tuntimerkintöihin (kurinpito - kasvatuskeskustelu) sekä tukivälilehdelle, jotta huoltaja saa tiedon. Tarpeen mukaan huoltajalle tarjotaan mahdollisuus osallistua keskusteluun tai osaan siitä esim. soittamalla yhdessä huoltajalle keskustelun aikana.

Kasvatuskeskustelu voi kestää enintään 2 tuntia ja se voidaan pitää kerralla tai useammassa osassa joko koulupäivän aikana tai sen ulkopuolella.

Vakavammissa rikkomuksissa kasvatuskustelua ei käytetä.

Jälki-istunto

Toistuvista, tahallisista tai vakavammista rikkeistä opettaja tai rehtori voi määrätä enintään kahden tunnin jälki-istunnon. Jälki-istunto suoritetaan ilmoitettuna päivänä. Huoltaja voi pyytää jälki-istunnon siirtämistä.

Tyypillisiä jälki-istunnonaiheita ovat esimerkiksi toistuva myöhästely, luvattomat poissaolot, koulualueelta poistuminen tai muu huono käytös tai järjestyssääntöjen rikkominen. Ennen jälki-istunnon määräämistä on yksilöitävä toimenpiteeseen johtanut teko, kuultava oppilasta ja hankittava muu tarpeellinen selvitys.

Jälki-istunnon määrääjä kirjaa jälki-istunnon Wilman tuntimerkintöihin (kurinpito – jälki-istunto – selitteeseen istumispäivä) sekä tukivälilehdelle, jotta huoltaja saa tiedon.

Jälki-istunnossa voidaan vaatia oppilasta istumaan hiljaa tai teettää opetusta ja kasvatusta tukevia kirjallisia tai suullisia tehtäviä. Oppilas voidaan myös määrätä osallistumaan tehtäviin, jotka tukevat kasvatuksellisia tavoitteita, esim. avustamaan yhteisen toiminnan järjestämisessä.

Tekemättömien kotitehtävien tekeminen

Opettaja tai rehtori voi määrätä kotitehtävänsä laiminlyöneen oppilaan työpäivän päätyttyä enintään tunniksi kerrallaan valvonnan alaisena suorittamaan tehtäviään. Määräyksen antanut henkilö merkitsee asian Wilmaan, jotta huoltaja saa tiedon (läksyparkki-merkintä).

Siivousvelvoite

Jos tekijä on varmuudella tiedossa, opettaja tai rehtori voi määrätä oppilaan puhdistamaan tai uudelleen järjestämään oppilaan tahallaan tai huolimattomuuttaan sotkeman koulun omaisuuden tai tilan. Tehtävä tulee suorittaa valvotusti eikä se saa olla oppilaalle vaarallinen tai liian raskas. Suorittaminen saa kestää enintään kaksi tuntia. Oppilas ei voi tehtävän suorittamisen vuoksi jäädä pois opetuksesta. Tieto tapahtuneesta merkitään kaikissa tilanteissa Wilman tuntimerkintöihin. Mikäli tehtävä suoritetaan oppilaan työpäivän ulkopuolella, siitä tulee vielä erikseen ilmoittaa oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle.

Kirjallinen varoitus

Rehtori voi antaa kirjallisen varoituksen, jos oppilas häiritsee opetusta, muuten rikkoo koulun järjestystä tai menettelee vilpillisesti. Huoltajalle tulee antaa mahdollisuus tulla kuulluksi ennen kirjallisen varoituksen antamista.

Oppilaan määrääminen poistumaan

Opettaja tai rehtori voi määrätä häiritsevästi käyttäytyvän oppilaan poistumaan luokasta tai koulun tilaisuudesta. Määräyksen antanut henkilö kirjaa asian Wilmaan, jotta huoltaja saa tiedon (luokasta poistaminen ja selite), ja järjestää poistetulle oppilaalle valvonnan.

Opetuksen epääminen

Rehtori voi evätä oppilaan osallistumisen opetukseen enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että muiden turvallisuus kärsii oppilaan käyttäytymisen vuoksi tai opetus vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi. Tarvittaessa opetus voidaan evätä myös seuraavan työpäivän ajalta, mikäli opetuksen järjestäjä tarvitsee aikaa suunnitella oppilaan paluuta takaisin opetukseen.

Opetuksen epääminen tulee kirjata Wilman tuntimerkintöihin (opetuksen epääminen) ja siitä tulee tiedottaa huoltajaa. Lastensuojeluilmoituksen tekemisen tarve ja yhteistyö sosiaalitoimen kanssa harkitaan tapauskohtaisesti.

Luokanohjaaja ja rehtorit yhteistyössä oppilashuollon toimijoiden kanssa suunnittelevat oppilaalle henkilökohtaisen suunnitelman opetukseen paluuta varten, kirjaavat suunnitelman Wilman tukivälilehdelle (kurinpito – tukitoimet) sekä vastaavat suunnitelman toteuttamisesta ja seurannasta. Oppilas huoltajineen on mukana suunnitelman laatimisessa ja hänelle tarjotaan mahdollisuutta keskustella psykologin tai kuraattorin kanssa.

Suunnitelmaan kirjattavat tukitoimenpiteet voivat liittyä esimerkiksi käytännön opetusjärjestelyihin, kuten istumisjärjestelyihin, opetusryhmän vaihtamiseen, koulunkäyntiavustajan antamaan tukeen, kasvatuskeskustelun järjestämiseen tai epäämistä edeltävän väkivaltaisen tai uhkaavan tilanteen läpikäymiseen oppilaan kanssa. Opetusjärjestelyiden muuttamista ei saa käyttää rangaistuskeinoina. Toimenpiteitä arvioitaessa on otettava huomioon oppilaan ikä ja kehitystaso.

Erottaminen määräajaksi

Mikäli teko on vakava tai oppilas jatkaa epäasiallista käyttäytymistään jälki-istunnon tai kirjallisen varoituksen saatuaan, voi sivistyslautakunta erottaa oppilaan enintään kolmen kuukauden ajaksi. Huoltajalle tulee antaa mahdollisuus tulla kuulluksi ennen oppilaan määräaikaista erottamista.

Jos oppilaan käytös vaarantaa muiden turvallisuuden, voidaan erottaminen panna täytäntöön jo ennen kuin päätös on lainvoimainen. Tämän on näyttävä päätöksessä.

Rikostapaukset käsitellään voimassa olevan lain ja koulumme kriisisuunnitelman mukaisesti.

Kouluun palaamista varten oppilaalle tehdään henkilökohtainen suunnitelma samaan tapaan kuin em. opetuksen epäämistä koskevilla tapauksilla.

Konfliktitilanteet ja niiden merkitseminen

Jos oppilaiden välillä on väkivaltatilanne koulupäivän aikana, on se selvitettävä ennen kuin oppilaat lähtevät kotiin, jos se vain on mahdollista. Pääsääntöisesti tilanteen selvittää se aikuinen, joka on ollut paikalla. Ohjaaja pyytää tarvittaessa opettajan avukseen.

Tilanne on kirjattava Wilman tuntimerkintöihin, jotta nähdään, että asia on jo jonkun hoidossa. Asiasta on tiedotettava kaikkien koteja. Huoltajia tiedotetaan Wilma-merkinnän lisäksi myös soittamalla, jos tilanteen vakavuus sitä vaatii. Tapahtuneesta on myös tehtävä tapahtumaraportti (opettajanhuoneen ilmoitustaulu).

Kiinnipitotilanteista (opettaja-oppilas) pitää tehdä selvitys voimakeinojen käytöstä (sähköinen lomake).

Hyvä tiedonkulku on tärkeää kodin ja koulun välillä sekä koulun sisällä.

Opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta koulussa tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta tai väkivallasta niihin syyllistyneen ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle. Tiedon saanut kirjaa asian Wilman tuntimerkintöihin ja tarvittaessa soittaa huoltajille.

Oppilaan tupakointi ilmoitetaan kotiin ja siitä tehdään lastensuojeluilmoitus. Koulun kurinpitokeinona tupakoinnista määrätään jälki-istuntoa.